

NDITỌ ETE JOSEPH EKA EGYPT

Genesis 42:1-38

QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 37

Eke Mkparawa

IKQ IBUOT: “Enye inamke nnyin nte mme idiolk ido nnyin esañade” (Psalm 103:10).

Ibokpot Ke Egypt

Ema etoñq ndikop mme ubiak akañ ke Hebron ke ebiet emi Jacob ye nditq eren esie duopekiet ekeduñde. Mmø ema ekop ete ke enyam ibokpot ke Egypt, edi nditq ete Joseph ikodomoke ndika do ñkedep udia. Ke akpatre Jacob ama obup ntak emi mmø etiede ese kiet eken; ntak emi mmø midomoke ndinim ubon mmø ke uwem?

Ama osim isua edip tqñq nte ekenyam Joseph ke Egypt, edi nnyin imofiqk ite ke nditq ete esie ikefreke akamba idiolk ñkpø mmø. Abasi ikayakke mmø efre. Ndusuk emi ekedi ntak emi mmø mikenyimeke ndika ñkoyom udia Egypt ama eti mmø abaña edinam ibak emi mmø ekenamde Joseph.

Abasi qnq owo kiet-kiet esit eke obiomde enye ikpe ke adaña emi enye anamde idiolk ñkpø. Ndusuk ini owo enyene isqñ esit oto ke mme idiolk edinam esie tutu nnyek esit ubiom ikpe akpa enye ke idem, enye onyuñ esin ntunq Abasi. Edi ata ñkpø ndik ndisim ke ebiet emi Spirit Abasi minamke aba utom ke idem owo, mme spirit ndidohq mbon ima esie etre ndibqñ akam nnq enye; edi nnyin imofiqk ite ke ndusuk owo eka anyan ntre enyuñ esin mbqm Abasi (1 Samuel 16:1).

Jacob ama qfuhø ke ofuri isua edip emi abaña edima eyen esie Joseph, ke akwa mfuhø emi enye ekenyenede, ima esie ama akabare qkqñq ke Benjamin, ukperedem eyen esie. Idaha emi, Benjamin ama okpon onyuñ enyene ufqk esie, edi Jacob okosuk okokop ndik ete edieke Benjamin akade Egypt, ñkpø ntibe ekeme nditibe nnq enye.

Mme Ndap Esu

Ke ini nditq ete duop esimde Joseph ndidep ibokpot, mmø ema enuhø enq enye, edori enyin ete ke nsuhore idem mme imq eyenq mimq mfqñ-iso ke iso andikara Egypt. Mmø ekenam mme ndap emi Abasi qkqñode Joseph ediwak isua emi ekebede qwqrø osu ofuri ofuri, okposuk edi nte mmø mikofiqk! Mmø ekedohq ete ke mme imq idinuhqke inq ukpere edem eyen ete mmø, edi mi mmø eketuak ibuot enq enye eyom uñwam esie. Ikø Abasi enyene ndiwqrø nsu, owo okpoyoyom ndibiqñq enye. Owo ikemeke ndikpuhore mme uduak Abasi.

Ekeme ndidi Joseph ama okop idaresit eti eti nditqñq ntak ñkut nditq ete esie, edi enye akanam nte idiqñqke mmø. Mmø ekekere ete Joseph edi ofin, mme ebede oro ke enye iduhe ke uwem; ndien ikepaha owo idem ndikut nte ke mmø ikofiqkke ediyre andikara emi nte eyen ete mmø emi mmø ekesinde ini kiet ko. Joseph ikenyeneke idiolk esit ke abaña nsqñ-idø ye ibak mmø ye enye, edi okoyom ndinam mmø ekere ebaña idiolk ido mmø mbem iso enye ayarade idem esie qnq mmø. Nte enye okokutde mmø ke edqñ ke iso esie, enye ama afiak eti mme ndap emi enye akadabade ke ini uyen esie, onyuñ qtqñq ndikut nte ubøk Abasi akadade enye usuñ.

Ama odu Joseph ke udqñ ndidioñq mbaña ete esie ye Benjamin, edi enye ikoyomke ndiyarade idem esie; edi enye ama odori nditq ete esie uyo ete ke mmø edi mbon uyep, man oto do enye otim qfiqk ñkpø abaña ubon ete esie. Ekeme ndidi esit esie ama qduq eti eti ke ini mmø etiñde ebaña eyen ete mmø ete ke “Kiet iduhe.” Mmø eketiñ emi ebaña enye, ama qdøñ enye nte qkpqdohode ete “se mi mi,” edi ke akpa ifet, akana nte edomo mmø ke ekpri ini, man ese mme mmø enefiere etua mkpofiqk ke idiolk-ñkpø mmø.

Nnyin imokut utibe ima Joseph nte akatuade ke ntak mfuhø mmø. Oro edi ata edu owo Abasi. “Ema mme asua mbufo, enyuñ ebøñ akam eyom uføn mmø eke enamde mbufo isin-enyin” (Matthew 5:44). Jesus ama okut esuene ke ubøk mme Jew, edi ikereke oro, Enye akatua abaña Jerusalem onyuñ qdøhø ete, “Adaña ediwak ini didie ke ñkoyom ndibon nditq fo qtø kiet kpa nte unen obonde nditq esie ke idak mba esie, ndien mbufo ikonyimeke!” (Matthew 23:37).

Nditq Ete Ekut Ukut

Ema esin kpkpru nditq ete esie ke ufqk ñkpqkobi ke usen ita, ndusuk ndinam mmø efiq esisit nte etiede ndidu ke ufin. Nnyin imokut ndien nte esit amiade mmø, koro mmø ema ekere ete ke ukut emi okosimde mme imq ekedi utip idiolk-ñkpø emi mmø ekenamde Joseph. Ikø Abasi edi akpanikø, kpa ye idem mmø emi miyomke ndinim ke akpanikø, ndien nnyin imokot ke ñwed Numbers 32:23 ite, “Ndien mbufo etim efiq ete ke idiolk ido mbufo eyesim mbufo.” Ke Ecclesiastes 12:14 nnyin ikot ite “Koro Abasi eyekot kpkpru ñkpø emi enamde edi ikpe, qkqø ke kpkpru ndibe ndibe ñkpø, edide eti, enyuñ edide mme idiolk.” Baba owo kiet ikobiomke nditq ete Joseph ikpe, edi Abasi akafina mmø, ndinam mmø eti idiolk-ñkpø mmø.

Ke ini Joseph ekeyirede ete eyen ete kiet etie ubiqñ ete ke iyeda Benjamin idi ke iso esie, enye ekemek Simeon ete etie ubiqñ. Reuben ekedi akpan ye andise ñkpø mbaña nditq ete eken, edi ke ini emi ekenyamde Joseph ke Egypt, enye ikoduhe. Simeon emi ekedide udiana akamba owo, ekedi enye emi kpkpru ndidue

okodorode ke idem. Idaha emi, Simeon ekenyene ndidi enye emi odude ke ufök ñkpokobi ke ini nditö ete eken efiakde enyöñ isöñ Canaan. Abasi otim etiñ enyin ke kpukpru ñkpö; ndien Enye inyuñ ifreke mmö baba kiet.

Nditö ete esie usuk kiet ema etöñö isañ unyöñ ye udia ndida nsök mbio ufök emi ekedude ke biöñ. Joseph ama qnö mmö udia nte ekemde onyuñ ötöñö ntak ada okuk mmö esin ke mme ekpat mmö. Nditö ete esie ema edu ke ntimere esit eti eti, ke ini emi mmö ekekutde okuk mmö, ke ndondo oro mmö ekekere ete owo oro oyom ndida mmimö nsin ke afaniköñ. Owo emi esit obiomde enye ikpe, osuk odu ke ndik ke abaña owo efen. Enye ebierie ikpe qnö owo efen nte enye akpanamde ke idem esie ke utö ini oro. Ukem ukem oro ye eyen Abasi emi esit esie asanade ibatke ndidue ino eyen ete esie edi ada ima esie ofuk mmö. “Usua edemere utök: edi ima ofuk kpukpru ndidue” (Mme Ñke 10:12).

Nditö ete Joseph ema enyene ekpri ndik Abasi ke esit mmö, koro ke ini mmö ekekutde okuk emi ekefiakde esin enö mmö, mmö edohö ete “Nsidi emi Abasi anamde ye nnyin?” Mmö ema enyime ete ke edi Abasi onyime mmimö iduk ke afaniköñ nte ubierikpe ke abaña idiol edinam mmö. Nte ededi, owo ndomo kiet ikotoho Egypt ika ndimum mmö ke abaña okuk oro; mmö ema enyöñ ke emem.

Kpukpru nditö ete Joseph ema ebon nditö idaha emi, ema enyuñ enyene esit mböm ekan nte ekedide ke ini mmö ekenyamde Joseph ke ufin. Ekedo ñkpö mfuhö ndibuk nnö ete mmö Jacob: Andikara Egypt ama etiñ ɔkpösoñ ikö ye mmö tutu ekot mmö mbon uyep; ema emum eyen ete mmö Simeon esin ke ufök ñkpokobi nte ubioñ ñko; mmö ikpenyeneneke udia aba tutu mmö eda Benjamin edi ke iso andikara.

Mfuhö Jacob

Jacob ama qfuhö eti eti. Etie nte ofuri uwem esie ɔkoyööye mbiara ye afaniköñ, ötöñöde ke usen oro enye akabiañade eyen eka esie qbö itie akpan. Abasi ama efen ke idiol-ñkpö esie, onyuñ ofori enye, edi mbufa mfuhö ema esim enye man efiak eti enye ini emi enye akanamde idiol-ñkpö ke iso Abasi. Abasi enyene mböm qnö kpukpru ukpöñ eke atuade ñkpöföök, eyenuñ efen ke mme idiol-ñkpö esie, edi ɔkpöföön adaña didie edieke enye mikpakanamkenam idiol-ñkpö.

Enö mbuk kiet ebaña ete kiet emi ekesikönde okpukwak ke usuñ kpukpru ini emi eyen esie otutde utöñ ye enye. Edieke eyen ebeñede edifen, eyesio okpukwak oro, edi ndudu oro eyesuk odu. Ete ama adahado qnö eyen esie ke ntut utöñ; edi ndudu oro eyesuhö nte ñkpö eriti mme idiol ñkpö esie. Okpöföön adaña didie edieke akparawa akpayakde esit esie qnö Abasi mbemiso eköñ “mme okpukwak” esin akan ndibet tutu enye akbare akani owo ndien oyom edifen onyuñ enyene “mme ndudu oro” nditi enye mbaña ebiö esie.

Jacob ama osuk afaña ndiyak Benjamin aka Egypt, edi akañ okosuk akaka iso odu, ndien ke ini ema ekedia kpukpru ibokpot ekure ekenyene ndinam ñkpö. Edieke mmö minyeneke udia efen, idighe Benjamin ikpöñ edikpa, edi ofuri ubon. Reuben ama onyime ndinö nditö esie iba nte ñkpö ubioñ, edi Jacob ikonyimeke. Ke mmö mikekemeke ndiyö aba Judah ama ebierie ndiyö se ededi emi editibede qnö Benjamin ke Egypt ke nsinsi. Ñko, nnyin imokut nte Abasi etiñde enyin ese kpukpru se Enye oyomde nnyin inam. Ekedo Judah akanam ekikere ndinyam Joseph nte ofin nnö mbon Midian, edi kpa ufök esie ekenyene ndibiom se ededi emi ediwöröde qnö owo ekededi.

Ekedo ɔkpösoñ ñkpö qnö Jacob mbemiso enye ayak kpukpru se enye okomumde akama nte nti ñkpö eka isöñ mme okpono ndem, ke mifökke se iditibede ino mmö. Ñkpö ndomo kiet ikesuhöke ino enye: Rachel, ñwan esie ama akpa; kpukpru nditö esie ema eka ke Egypt; udia ikonyuñ iduhe ke isöñ Canaan se ediae.

Abasi ama onim usuñ nte edinyañade ndimek iköt Esie, ndien Enye okoyom Jacob qbuöt idem ye Enye ofuri ofuri. Jacob ama anam kpukpru se enye ekekemedi ndinam, idaha emi, enye ayak kpukpru ñkpö esin ke ubök Abasi, onyuñ qböñ akam ete yak nditö imö ekut uföñ ke iso andikara Egypt. Ke ini kpukpru se nnyin inyenede ekpetiede nte ekpöri efep, ndien nnyin inyeneke se iberede edem, ana nte nnyin isuk ika iso inyene idorenyin ke Abasi nte Andinö uñwam. Nnyin imekeme ndiböñ akam nte David ɔkoböñde, “Ke ini esit mi qfuhöde; da mi ka akwa itiat emi okoñde akan mi” (Psalm 61:2).

MME MBUME

- 1 Nte mme ndap Joseph ema etöñö ndisu?
- 2 Ke isua edip ama ekebe, nte nditö ete Joseph ema esuk enyene ubiom-ikpe ke esit mmö ke abaña ibak mmö ye Joseph?
- 3 Nte afo emekere ete ñkpö efen ke ebene edikabare esit ye edifen nnö ekeme ndisio ubiomikpe ke esit mfep?
- 4 Didie ke Joseph okodip idem esie ke iso nditö ete esie?
- 5 Nte nditö-ete esie ema etöñö ndidök se mmö eketöde?